

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at pålægge Naalakkersuisut, at undersøge årsagerne til det høje prisniveau på dagligvarer i Grønland set i relation til det gennemsnitlige prisniveau i landene under OECD. Undersøgelsen skal indeholde anbefalinger og strategier til, hvorledes en nedbringelse af prisniveauet på dagligvarer i Grønland kan fremmes. Undersøgelsens resultater skal inden EM2020 fremlægges i Inatsisartut.

(Siumuts medlemmer af Inatsisartut)

(1. behandling)

I 2014 udarbejdede Grønlands og Danmarks Statistik i samarbejde en sammenligning af prisniveauet i Grønland og Danmark. Resultatet viste, at Grønland har et samlet prisniveau der er 2,4 procent højere end Danmarks. Resultatet er opgjort for samtlige varer og tjenester for det private forbrug og man har opdelt dem i 12 hovedgrupper.

I praksis kan man se, at det gennemsnitlige prisniveau er omtrent det samme i Danmark og Grønland. Hvis vi tager nogle af de hovedgrupper man har undersøgt, kan vi se en stor forskel, alt efter hvilke grupper vi ser på. Lad mig tage et par eksempler. Niveauet for Alkoholiske drikkevarer og tobak er 68,4 % højere i Grønland i forhold til Danmark og Kommunikation er 80,7 % højere i Grønland end Danmark. Hvorimod Bolig, vand, elektricitet, gas, mv. er 15,9 % lavere i Grønland end i Danmark, og Diverse varer og tjenesteydelser er 25,7 % lavere i Grønland end Danmark.

Ligeledes har man undersøgt og lavet prissammenligninger Internationalt, hvor man kan se prisniveauindeks i de nordiske lande. Det viser, at prisniveauet i Sverige er 95,5% af Grønlands, Finland ligger på 85,1%, Island 76,9%, Danmark 97,6% og Norge er på 114,8% af Grønlands. Prisniveauet i Norge er således højere end herhjemme.

Prisniveauet i EU ligger samlet set på 68,6%. Disse varer og tjenester er sammenlignet på den måde, at de skal være identiske eller i tilsvarende kvalitet mellem landene og de skal i så vidt muligt omfang være repræsentative for det private forbrug i landene. De priser der ligger til grund for sammenligningen er den reelle pris som forbrugeren betaler for, hvilket betyder at vi snakket om en fuld forbrugerpris – det vil sige inklusiv afgifter i Grønland og det samme med eksempelvis moms og afgifter i Danmark.

Det er således ingen hemmelighed, at Grønland er et af de dyreste lande at leve i, og det skyldes ikke, at vi herhjemme tjener flere penge. Hvis vi sammenligner med Danmark, så tjener vi i gennemsnit 17% mindre. Én af forklaringerne på, at eksempelvis dagligvarer er så dyre herhjemme er, at de bliver sejlet eller fløjet hertil. Vi har en minimal egenproduktion af produkter herhjemme – og når vi endelig har det, så koster det også i mange tilfælde det samme eller mere på trods af, at det er hjemmeproduceret.

Øl og cigaretter er dyre på grund af afgifter, men tager vi f.eks. benzin herhjemme er den meget billigere end i de andre nordiske lande, hvor vi kun tager 5,50kr literen. Sagt anderledes, så har vi faktisk selv ret stor indflydelse på vores prisniveau.

Hvorfor og hvordan er benzinpriserne så lave? Hvorfor er priserne på øl og cigaretter så høje? Det er fordi det er ting, vi har besluttet. Vi bestemmer selv, hvordan vores skatter og afgifter skal tilpasses – det gør vi også på fødevarer mm. Så i min optik er der ingen hokus pokus i det her, det er noget vi selv tilpasser.

Det er også derfor vi fra Demokraatit i så mange år har snakket om, at skatter og afgifter skal ned, så folk får flere penge mellem hænderne, og herefter selv kan bestemme, hvordan de vil bruge disse penge. Vi mener, at det er en samfundsopgave at sørge for, at borgerne kan beholde så mange af sine egne penge som muligt – og derfor stræber vi konstant efter så lavt et skatte og afgiftsniveau som muligt. En afgift er intet andet end en skjult skattebetaling, der ovenikøbet som oftest rammer skævt, da alle betaler det samme uanset indkomst. Afgifter bør til en vis grad være adfærdsregulerende, så eksempelvis usunde og forurenende ting har en højere afgift end det sunde og klimavenlige alternativ. En vare eller tjenesteydelse må dog aldrig blive belagt med så høj en afgift, at markedet reelt set forsvinder. Også her er den personlige frihed vigtig for Demokraterne – folk skal have lov at købe de ting, de har lyst til.

Med disse bemærkninger skal jeg erklære, at Demokraatit ikke har noget imod, at det bliver yderligere undersøgt, hvorfor vores prisniveau er som det er.

Forslaget henvises til yderligere behandling i Erhvervsudvalget.